

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه کوثر شهرستان کاشان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

عوامل القای شبهه و

راهکارهای مقابله با آن

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین آقای حبیب اله یوسفی

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین آقای احسان اصولی

پژوهشگر:

معصومه آقاصی زاده

مرداد ۱۳۹۶

چکیده

موضوع این تحضیق پیرامون عوامل القای شبهه و راهکارهای مقابله با آن می باشد در این تحقیق که مشمل بر ۵فصل می باشد سعی شده بسیاری از عواملی که در شبهه افکنی نقش دارند بررسی شده و راه های مقابله با آن بیان شود که در این راه کتاب ها، نظرات مراکز پاسخ گویی به شبهات و سایت ها را به کار رفته است.

در ابتدا به تعریف شبهه پرداخته شده و این تعریف باعث می شود که انسان شبهه را از غیرشبهه تشخیص دهد. سپس اقسام شبهه و ریشه های آن بررسی شده است. و سپس عوامل پیدایش این بیان گردیده و این عوامل را تا جایی که این تحقیق حاضر گنجایش داشت بررسی کرده و راه هایی مثل شناسایی مراکز شبهه افکنی و معدوم کردن آنها و آگاهی بخشیدن به جامعه، پاسخ علمی دادن و غیره را شناسایی رده شد

کلید واژه ها

شبهه، شک، عوامل ایجاد شبهه، راهکارهای مقابله با شبهه، سیره پیامبر و اهل بیت

فهرست مطالب

۱- تعریف و تبیین موضوع.....	۲
۳- اهداف و فواید تحقیق.....	۴
۳-۱- هدف اصلی.....	۴
۳-۲- اهداف فرعی.....	۴
۴- پیشینه تحقیق.....	۵
۵- سوال های تحقیق.....	۶
۵-۱- سوال اصلی.....	۶
۵-۲- سوال های فرعی.....	۶
۶- روش تحقیق.....	۷
۷- ساختار تحقیق.....	۸
فصل دوم: تعریف شبهه.....	۱۰
۱- تعاریف شبهه در لغت و اصطلاح.....	۱۰
۲- تفاوت سوال، شک و شبهه.....	۱۳
۳- ویژگی های شبهه.....	۱۷
۴- عاقبت شک و شبهه.....	۱۸
فصل سوم: اقسام شبهات.....	۲۰
۱- شبهات فکری.....	۲۰
۱-۱- عوامل شبهات فکری.....	۲۱
۲- شبهات مالی.....	۲۲
۳- شبهات کلامی.....	۲۳
۴- شبهات عملی.....	۲۴
۵- ریشه شناسی شبهات.....	۲۵

۱-۵- درونی: نفس اماره.....	۲۵
۲-۵- بیرونی.....	۲۷
۱-۲-۵- شیطان.....	۲۷
۲-۲-۵- انسان ها.....	۲۸
۶- چه کسانی شبهه می سازند؟	۲۸
۱-۶- سردمداران کفر و حکومت های ستمگر.....	۳۰
۲-۶- روشنفکران سکولار.....	۳۲
۳-۶- نادانان و بی بصیرت ها.....	۳۲
۴-۶- بیمار دلان و منافقان.....	۳۳
فصل چهارم: عوامل شبهه	۳۶
۱- عوامل اجتماعی.....	۳۷
۲- نقش معاشران و دوستان.....	۳۹
۳- تغذیه	۴۰
۴- فرضیه های علمی	۴۱
۵- زیر سوال بردن.....	۴۲
۶- اطلاع رسانی جهت دار.....	۴۲
۷- ترفندهای عوام فریبانه در نقد عملکردها.....	۴۲
۸- مستندسازی های دروغین.....	۴۳
فصل پنجم: راهکارهای مقابله با شبهه.....	۴۷
۱- شناخت مراکز شبهه افکن و افشای آنها.....	۴۸
۲- آگاهی بخشیدن به جامعه.....	۴۹
۳- تفقه.....	۵۰
۴- هجوم به شبهه سازان و به چالش کشیدن آنان.....	۵۱

۵۲	۵- پرهیز از گفت و گو با شبهه افکنان.....
۵۳	۶- کالبد شکافی شبهه.....
۵۳	۷- عادی سازی اصل وجود شبهات در جامعه.....
۵۴	۸- تبدیل شبهه به پرسش یا ابهام.....
۵۴	۹- بیان تاریخچه شبهه.....
۵۴	۱۰- پاسخ عملی.....
۵۵	۱۲- تغییر بحث و یا ترک مجلس.....
۵۶	۱۳- برخورد اخلاقی.....
۵۶	۱۴- عرضه اعتقادات بر معصومان.....
۵۹	۱۵- زمینه سازی.....
۶۲	۱۶- آموزش به جوانان.....
۶۳	۱۷- ترک مطالعه کتب ضاله.....
۶۳	۱۸- رعایت تقوای الهی.....
۶۵	۱۹- اشتغال.....
۶۶	۲۰- دنبال نکردن خطورات در ذهن.....
۶۷	۲۱- دعا و توسل.....
۶۷	۲۲- استفاده از اذکار و ادعیه.....
۶۸	۲۲-۱- رساندن اعتقاد به قلب با اذکار.....
۶۸	۲۲-۲- اذکار برای دفع شیطان.....
۷۰	۲۳- سیره اهل بیت و پیامبر در دفع شبهات اعتقادی.....
۷۰	۲۳-۱- توقف.....
۷۰	۲۳-۲- ارجاع به منابع قطعی و اصیل دین.....
۷۵	نتیجه گیری.....
۷۶	فهرست منابع.....

منابع ترجمه

- قرآن کریم، مهدی، الهی قمشه ای، چاپ اول، قم: انتشارات افق فردا، ۱۳۸۹.
- شریف الرضی محمد بن حسین، نهج البلاغه، محمد تقی، جعفری، چاپ هشتم، تهران: نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۰.

کتب فارسی

- پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، مجموعه کلمات قصار حضرت رسول (ص)، چاپ هشتم، قم، انتشارات جاویدان، ۱۳۵۹.
- جعفری، محمد تقی، نهج البلاغه، ج ۹، چاپ هشتم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۰ ه.ق، ص ۲۰۰
- خاتمی، احمد، فرهنگ علم کلام، بی چا، تهران، انتشارات صبا، ۱۳۷۰.
- خمینی، روح اله، چهل حدیث امام خمینی (ره)، چاپ پنجاه و هفت، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۱.
- قریشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۲، چاپ ششم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۱۲ ه.ق.
- عمید، حسن، فرهنگ فارسی، بی چا، تهران، نشر سپهر، ۱۳۶۲.
- مهیاری، رضا، فرهنگ ابجدی عربی فارسی، بی چا، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۱.
- مصباح یزدی، محمد تقی، در پرتو آذرخش، چاپ چهارم، قم، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی قدس سره، ۱۳۸۱.
۱. مکارم شیرازی، ناصر، اخلاق در قرآن، ج ۱، چاپ اول، قم، انتشارات امام علی بن ابی طالب (ع)، ۱۳۸۷.

مکارم شیرازی و دیگران، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۱۴، چاپ اول، تهران، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴.

کتاب عربی

آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم، ج ۱، چاپ اول، قم، انتشارات دارالکتب الاسلامی، ۱۳۶۶.

ابن بابویه، محمد بن علی، توحید شیخ صدوق، علی اکبر، میرزایی، چاپ ششم، قم، انتشارات علویون، ۱۳۸۸.

ابن فارس، احمد، معجم مقاییس اللغة، ج ۳، چاپ اول، قم، مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۴ ق.

ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ج ۱۳، بی جا، بیروت، دار صادر، ۱۴۱۴ ق.

ابن عربی، محی الدین، فتوحات مکیه، محمد خواجوی، ج ۱، چاپ اول، تهران، نشر مولوی، ۱۳۸۸.

البرقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، ج ۱، چاپ اول، قم، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱ ق.

الکشی، محمد بن عمر، رجال الکشی، مشهد، مرکز تحقیقات و مطالعات، ۱۳۴۸.

انیس و دیگران، ابراهیم، المعجم الوسیط، ج ۱، چاپ اول، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۳۹۲ ق.

بروجردی، حسین، جامع احادیث شیعه، ج ۱، تهران، نشر فرهنگ سبز، ۱۳۸۸.

جیران، مسعود، فرهنگ الرائد، رضا، انزابی نژاد، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، جلد های ۱۶، ۱۸ و ۲۷، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات اسلامی، ۱۳۶۴.

- حکیمی، محمدرضا، الحیاء، ج ۲، چاپ دوم، قم، انتشارات دلیل ما، ۱۳۹۴.
- شریف الرضی، محمد بن حسین، ابن ابی الحدید؛ شرح نهج البلاغه، ج ۳، قم، انتشارات مکتبه آیه الله العظمی المرعشی النجفی (ره)، ۱۳۸۸.
- صافی، محمود بن عبدالرحیم، الجدول فی إعراب القرآن، ج ۹، چاپ چهارم، بیروت، دار الرشید، ۱۴۱۸ ق.
- طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، قم، نشر شریف رضی، ۱۳۷۰.
- طریحی، فخر الدین، مجمع البحرین، چاپ دوم، تهران، انتشارات مرتضوی، ۱۴۱۶ ه.ق.
- طوسی، محمد بن حسن، تهذیب الأحکام، ج ۸، تهران، انتشارات دارالکتب الإسلامیه، بی تا.
- عاملی، محمد بن مکی، القواعد و الفوائد، ج ۱، چاپ اول، نجف، مطبعه الآداب، ۱۳۶۰ ه.ق.
- عزیزی، عباس، منسوب به جعفر بن محمد امام ششم علیه السلام، مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه، چاپ دوم، قم، نشر صلاه، ۱۳۸۶.
- غزالی، محمد بن محمد، احیاء علوم الدین، محمد خوارزمی، ج ۲، تهران، نشر علمی و فرهنگی، بی تا.
- فیومی، احمد بن محمد مقرئ، المصباح المشیر فی غریب الشرح الکبیر للرافعی، ج ۱، چاپ اول، قم، منشورات دارالرافعی، بی تا.
- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، سید جواد مصطفوی جلد های ۱ و ۲ و ۴ و ۵، تهران، کتاب فروشی علمیه اسلامی، بی تا.
- محمد بن حسن، طوسی، الأمالی، ج ۱، بی چا، قم، انتشارات دارالثقافه، ۱۴۱۴.
- مجلسی، محمد بن باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار، ابوالحسن موسوی همدانی، جلد های ۲۷ و ۶۰ و ۶۹، تهران، نشر کتابخانه مسجد حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۶۳.

مجلسی، محمد بن باقر بن محمد تقی، بحارالأنوارالجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار، جواد، علوی، جلد ۴۵، چاپ اول، تهراندارالکتاب الاسلامیه، ۱۳۶۲ ه. ق، ص ۸

محقق داماد، سید مصطفی، قواعد فقه ۴، چاپ ششم، تهران، انتشارات علوم اسلامی، ۱۳۸۵.

محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، حمیدرضا شیخی، جلد های ۲ و ۳، قم، نشر موسسه علمی فرهنگی دارالحديث، ۱۳۸۹.

معلوف، لویس، المنجد، محمد، بندر ریگی، تهران، انتشارات فرهان، ۱۳۷۹.

ملکی تبریزی، میرزا جواد، اسرارالصلاه، رضا، رجب زاده، تهران، انتشارات پیام آزادی، بی تا.

منابع اینترنتی

پایگاه اینترنتی کانون تفسیر قرآن (qurangloss.ir).

پایگاه اینترنتی پژوهشکده علمی کاربردی باقرالعلوم علیه السلام (rbo.ir).

پایگاه اینترنتی گروه دفاعی منطقه ۴ آموزش و پرورش تهران (defaii4.blogfa.com).

پایگاه اینترنتی مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی (pasokhgoo.ir).

پایگاه اینترنتی حوزه (hawzah.net).

پایگاه اینترنتی اسلام کوئست (islamquest.net).

پایگاه اینترنتی عرفان و حکمت در پرتو قرآن و عترت (erfanvahekmat.com).

پایگاه اینترنتی دانشنامه حوزوی ویکی فقه (wikifegh.ir).

پایگاه اینترنتی کانون اندیشه جوان (canoan.org).

پایگاه اینترنتی پاسخگویی به سؤالات و شبهات (x-shobhe.com).

پایگاه اینترنتی آموزش خانواده (rahmat14.blogfa.com).

پایگاه اینترنتی شبکه اجتماعی ویسگون (wisgoon.com).